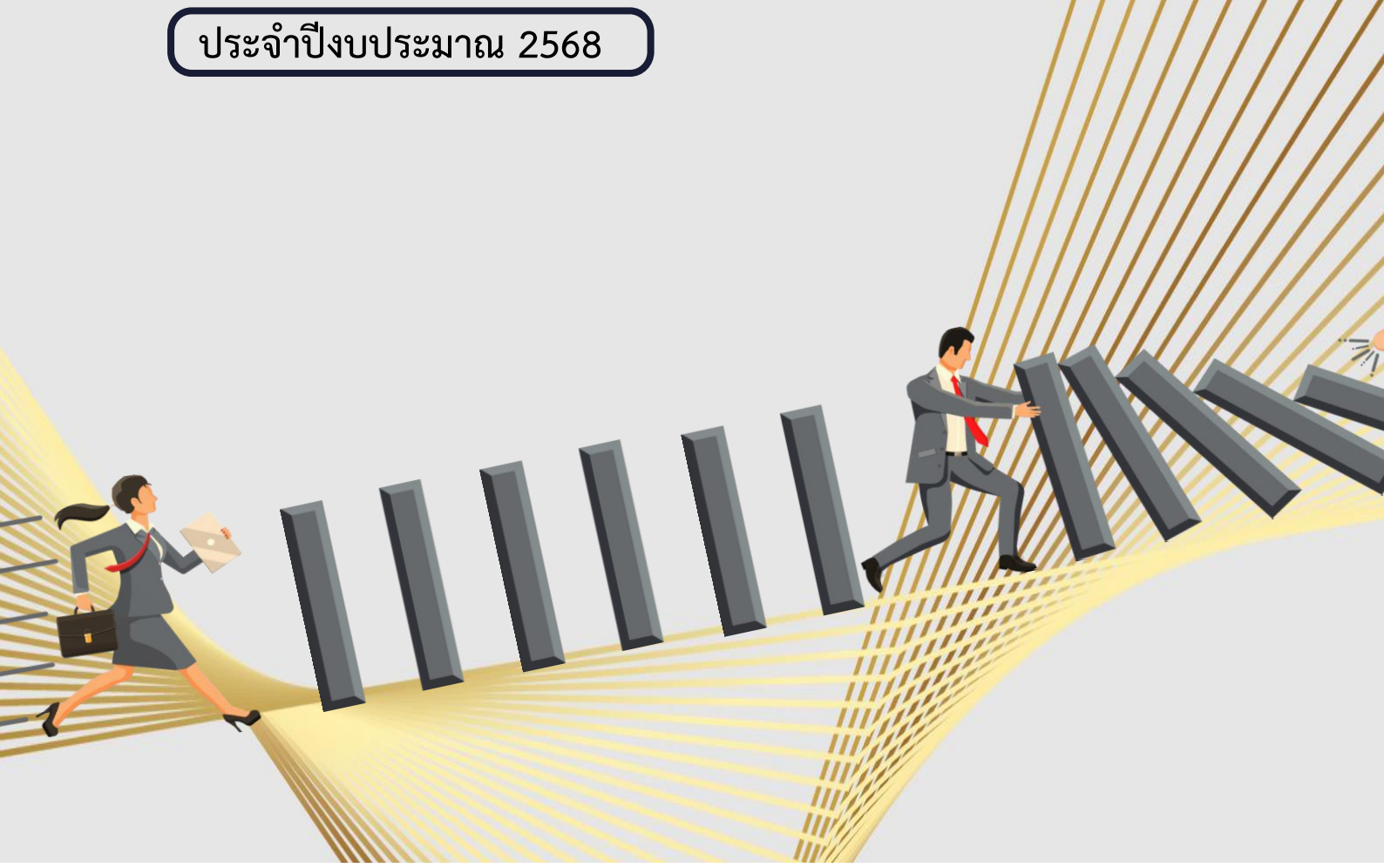

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือ รับสินบนจากการดำเนินงาน

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประจำปีงบประมาณ 2568

ที่มาและความสำคัญของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานขององค์กร

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาการทุจริตและการให้หรือรับสินบนเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือขององค์กรทุกระดับ รวมถึงสถาบันการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างองค์ความรู้ให้กับสังคม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในฐานะสถาบันการศึกษาชั้นนำด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำเป็นต้องรักษามาตรฐานทางจริยธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานทุกด้าน อย่างไรก็ตาม การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การรับทุนสนับสนุน การจัดสรรทรัพยากร และการให้บริการทางทันตกรรม อาจมีความเสี่ยงต่อการทุจริตและการให้หรือรับสินบน โดยไม่ได้ตั้งใจ หรือเกิดจากช่องว่างในกระบวนการทำงานที่เอื้อต่อการกระทำที่ไม่โปร่งใส

การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต โดยเฉพาะในประเด็นการให้หรือรับสินบน จึงเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมและป้องกันปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรมีการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง เช่น ช่องโหว่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและผู้ให้บริการภายนอก ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินที่อาจเอื้อให้เกิดการทุจริตได้ นอกจากนี้ ควรกำหนดแนวทางป้องกัน เช่น การกำกับดูแลที่เข้มงวด การเสริมสร้างจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ยอมรับการทุจริต เพื่อให้มั่นใจได้ว่า กระบวนการดำเนินงานภายในเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบนใน คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นมาตรการที่จำเป็นในการป้องกันปัญหาดังกล่าวและส่งเสริมความโปร่งใสขององค์กร การมีระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในหลักจริยธรรม จะช่วยลดโอกาสการเกิดการทุจริต และทำให้คณะทันตแพทยศาสตร์ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความไว้วางใจจากสังคมในระยะยาว

วัตถุประสงค์การประเมิน

1. เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. เพื่อเฝ้าระวังการทุจริตภายในองค์กร เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากร
3. เพื่อควบคุมการดำเนินงานภายในองค์กร ให้เป็นไปตามกฎระเบียบภาครัฐ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอาจนำไปสู่การทุจริต การประพฤติมิชอบ หรือการรับสินบน รวมถึงสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีโอกาสเกิดขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายหรือการดำเนินงานขององค์กร

ทุจริต (Corruption) หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ซึ่งอาจรวมถึงการให้หรือรับสินบน การเอื้อประโยชน์โดยมิชอบ หรือการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนโดยขัดต่อผลประโยชน์ขององค์กร

สินบน (Bribery) หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ หรือการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นตัวเงินหรือไม่ก็ตาม ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อจูงใจหรือเป็นรางวัลสำหรับการกระทำหรือละเว้นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของบุคคลนั้น (อ้างอิงจากมาตรฐาน ISO 37001)

ของขวัญ (Gift) หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มอบให้กันโดยมีเจตนาดี เช่น เพื่อแสดงไมตรีจิต หรือให้เป็นรางวัล อย่างไรก็ตาม อาจรวมถึงสิทธิพิเศษ เช่น ส่วนลดพิเศษ การรับบริการฟรี การฝึกอบรม หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา หมายถึง การรับของขวัญหรือผลประโยชน์จากญาติ หรือจากบุคคลที่ให้อภัยในโอกาสพิเศษตามขนบธรรมเนียมหรือมารยาททางสังคม ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย (อ้างอิงจาก พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561)

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ขั้นตอนในการวิเคราะห์และค้นหาปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในอนาคต โดยพิจารณาจากกระบวนการทำงาน ช่องโหว่ทางกฎหมาย หรือพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การกระทำที่ไม่โปร่งใส

โอกาส (Likelihood) หมายถึง ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริตจะเกิดขึ้นในอนาคต

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ทุจริต ทั้งที่วัดเป็นมูลค่าทางการเงินได้ และที่ไม่มีมูลค่าทางการเงินโดยตรง เช่น ความเสียหายต่อชื่อเสียงขององค์กร

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) หมายถึง คะแนนที่สะท้อนถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยคำนวณจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner) หมายถึง บุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดการและควบคุมความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์กร เพื่อป้องกันและลดโอกาสการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประจำปี พ.ศ. 2568

1. เกณฑ์การประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	แปลผล
5	สูงมาก	โอกาสเกิดการทุจริตมากที่สุด (จำนวน 5 ครั้ง ขึ้นไป)
4	สูง	โอกาสเกิดการทุจริตค่อนข้างสูง (จำนวน 4 ครั้ง)
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดการทุจริตปานกลาง (จำนวน 3 ครั้ง)
2	ต่ำ	โอกาสเกิดการทุจริตน้อย (จำนวน 2 ครั้ง)
1	ต่ำมาก	โอกาสเกิดการทุจริตขึ้นน้อยมาก (จำนวน 1 ครั้ง หรือไม่เกิดขึ้นเลย)

2. เกณฑ์มาตรฐาน ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ผลกระทบ	แปลผล
5	สูงมาก	มีผลกระทบในระดับมหาวิทยาลัย
4	สูง	มีผลกระทบในระดับคณะทันตแพทยศาสตร์
3	ปานกลาง	มีผลกระทบในระดับภาควิชา/ฝ่าย หรือหน่วยงาน
2	ต่ำ	มีผลกระทบในระดับบุคคล
1	ต่ำมาก	ไม่มีผลกระทบ

3. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ผลกระทบ	โอกาสเกิด				
	L1	L2	L3	L4	L5
I5	5	10	15	20	25
I4	4	8	12	16	20
I3	3	6	9	12	15
I2	2	4	6	8	10
I1	1	2	3	4	5

หมายเหตุ : ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต สามารถสรุปได้ดังนี้

สีเขียวเข้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำมาก	สีเขียวอ่อน หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง	สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก	

4. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับสินบน

ลำดับ	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)	ผู้รับผิดชอบ
1. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ			
1.1	การเรียกรับสินบน ของขวัญและของกำนัล เพื่อแลกกับการบริการหรือการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว	1 x 1 = 1 ต่ำมาก	เลขานุการ
2. การจัดซื้อจัดจ้าง			
2.1	การเรียกรับสินบนเพื่อจำกัดคุณสมบัติของผู้เข้าประมูล (ล็อกสเปค)	1 x 1 = 1 ต่ำมาก	งานการเงิน การคลัง และพัสดุ
2.2	การเรียกรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้ค้ารายใดรายหนึ่ง	1 x 1 = 1 ต่ำมาก	งานการเงิน การคลัง และพัสดุ
2.3	การตรวจรับงานไม่ตรงตาม TOR	1 x 1 = 1 ต่ำมาก	งานการเงิน การคลัง และพัสดุ
2.4	การจัดซื้อจัดหาวัสดุครุภัณฑ์จากร้านค้าหรือผู้ประกอบการที่เป็นเครือญาติหรือผู้รู้จักคุ้นเคย	1 x 1 = 1 ต่ำมาก	งานการเงิน การคลัง และพัสดุ
3. การบริหารงานบุคคล			
3.1	การเรียกรับสินบนในกระบวนการสรรหาบุคลากร เพื่อแลกกับการให้ผู้สมัครงานได้เข้าเป็นพนักงานของมหาวิทยาลัย	1 x 1 = 1 ต่ำมาก	งานบริหารทั่วไป
3.2	การเรียกรับสินบนเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น	1 x 1 = 1 ต่ำมาก	งานบริหารทั่วไป

5. วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

- 5.1 ส่งเสริมและให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม การป้องกันการทุจริต และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ในประเด็นด้านการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ ประเด็นด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และประเด็นด้านการบริหารงานบุคคล
- 5.2 กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตในองค์กร
- 5.3 จัดทำแผนป้องกันการทุจริต
- 5.4 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อสื่อสารและรณรงค์การป้องกันการทุจริตภายในองค์กร
- 5.5 เข้าร่วมรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐ ในมิติของการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (CMU OIT)